

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatus S. Inquisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 11. Vtrùm aliqua non entia. Et quænam. Et qualiter mala sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

Alia namque sunt purè mala absque mixtione bonitatis, qualia censebant Manichæi, & alij hæretici esse naturà suà aliqua entia producta à secundo Deo, quem confingebant malum in se, & Principium primum malorum. Sed falsebantur. Quia, cum omnia entia sint necessariò suà naturà bona, vt contra ipsos statimus q.8. dumtaxat esse possunt purè mala non entia, carentiæ videlicet aliquæ, seu priuationes entium. Alia sunt mala non pura, sed mixta bonitate; nimirum ea entia, quæ vel ab aliquo accidente sibi dissono euadunt mala in se accidentaliter, & absolutè; vel alijs entibus sunt respectiue mala, quatenus ipsis dissona sunt, siue disconuenientia. Quæ omnia nihilominus & in se, & sibi bona sunt bonitate essentiali, prout in eadem q.8. expositum est. Et quæ ab aliquibus accidentibus sibi dissonis euadunt mala in se accidentaliter, ab alijs sibi consonis simul euadunt etiam in se accidentaliter bona. Tum quæ aliquibus alijs entibus, quibus disconueniunt, sunt mala, simul aliquibus alijs, quibus conueniunt, bona sunt.

332 Secundum est, ea mala respectiua, à quibus subiecta, quibus sunt talia, mala in se, redduntur, communiter solere à nobis concipi per conceptus negatiuos, siue illa positiua sint, siue negatiua re ipsa: ob id enim illa talium subiectorum imperfectiones, siue defectus solemus communiter appellare, subiectaque ipsa ratione illorum in se defectiuosa, siue imperfecta. Quippe familiare est nostro intellectui pro statu præsentis multa, quæ in se sunt positiua, per conceptus negatiuos oppositorum exprimere; sic enim indistincta dicimus, quæ sunt identificata, incorporea, quæ sunt spiritualia; inæqualia, quorum vnum est maius altero, &c. Sicuti etiam vice versa per conceptus positiuos, quæ in se sunt negatiua: quo pacto carentiam lucis vocamus tenebras; carentiam visus cæcitatem; carentiam diuitiarum paupertatem, &c. Ex quo patet, quoties per conceptus negatiuos exprimimus id, quod in se positiuum est, eam negationem, aut priuationem, quam talis conceptus præ se fert, non veram, sed rationis dumtaxat esse, iuxta doctrinam vniuersalem traditam in Pharo Scient. disp. 12. q. 1. Et consequenter non veram, sed rationis dumtaxat esse eam priuationem, quam conceptus negatiuus mali præ se fert, quando tale malum re ipsa est quiddam merè positiuum, quale sæpe est, vt ostendimus.

333 His prænotatis, facilè est in sensu legitimo interpretari omnia testimonia Sanctorum Patrum, quæ contra sententiam nostram possunt, solentque opponi. Quoties enim Patres attendentes (vt plerumque attendunt) ad confirmandam veritatem catholicam de bonitate essentiali omnium entium contra errorem Manichæorum, & aliorum hæreticorum per solam priuationem boni constituunt malum, de malo vtique, quod purè malum est, censendi sunt loqui, ad mentem scilicet ipsorum hæreticorum; vt optimè notaui Lessius loco supra citato. Si quando verò de omni malo etiam mixto respicientes aliò expressè loquuntur, de eo sumpto formaliter, prout per conceptum priuatiuum communiter concipi solet, intelligendi sunt. Quo casu priuatio constitutiua talis conceptus rationis tantum erit respectu malorum, quæ re ipsa sunt positiua; tamen si sit vera respectu aliorum, quæ priuatiua re ipsa sunt. Vnde veniet deprehendendum, ne utiquam Patres per ea, quæ dicunt, nostræ sententiæ re-

fragari. Quæ etiam ratione non pauci ex Scholasticis, qui contra nos stare videntur, exponi poterunt.

Secundum argumentum contra propositiones nostras ex Recentioribus citatis n. 206. breuius tamen, quàm ab illis, sic potest formari. Cui nullum deficit bonum debitum, nullum patitur malum. Ergo omne malum in defectu sit boni debiti. At omnis defectus boni debiti quid priuatiuum est; quia quodlibet bonum debitum est quid positiuum; cum sit de conceptu boni in genere conuerti cum ente. Igitur omne malum est quid priuatiuum; hoc est, constitutum formaliter per defectum, seu priuationem boni debiti. Respondeo concedendo, omne malum respectiuum defectum esse boni debiti, quatenus quoduis ex extremis contradictorijs dicitur defectus alterius; negando tamen, omne defectum boni debiti esse quid priuatiuum, & omne bonum debitum quid positiuum. Mala siquidem positiua, quæ in hac quæstione aduimus defectus positiui sunt suarum carentiarum, quæ bona quædam sunt priuatiua, seu negatiua iuxta dicta q.9. proposit. 2. Vnde patet, non omne bonum conuerti cum ente, sed tantum bonum transcendentale, quod est entis essentiali, iuxta dicta q.8.

Tertiò contra doctrinam nostram arguitur. Malorum moralium, qualia sunt peccata, non potest Deus causa esse. Sed nequit non esse Deus causa omnium entium positiuorum. Igitur huiusmodi mala in aliquo positiuo nequeunt consistere formaliter. Respondeo, Deum concurrere quidem ad entitatem physicam actus peccaminosi; non tamen prout ille exit à creaturâ, quo solum pacto malus est, sed tantum prout exit ab ipso Deo, quæ ratione prorsus est bonus: insuperque ad ipsum vt sic concurrere Deum non à se, sed à creaturâ ipsâ determinatum immediatè. Quo fit, vt Deus, ad entitatem physicam actus peccati concurrente, nullatenus ad eius malitiam concurrat, nullatenusque subinde sit causa peccati, prout peccatum, & malum est. Et sanè, quicumque cum actu peccati malitiam eius adæquate identificat, quantumuis eam priuationem appellat, longè difficilius, quàm nos, se expediet ab hoc argumento. De quo in tract. de Peccatis, & sæpe aliàs plura dicuntur.

QVÆSTIO XI.

Verum aliqua non entia. Et quam. Et qualiter mala sint.

Spposita diuisione non entis in negationem, & chymæram tradita q.9. principio sit.

Propositio 1.

Omnis priuatio boni debiti subiecto priuato mala est respectiue.

Hæc propositio certa est apud omnes. Constatque ex dictis q.7. proposit. 8. & 9.

Ex eaque sequitur iuxta dicta ibidem proposit. 3. quoduis subiectum priuatum bono quodlibet sibi debito ab eiusmodi priuatione euadere in se absolutè malum.

Pro:

Propositio 2.

239 Nulla negatio boni non debiri subiecto, cui conuenit, est mala respectiue, & formaliter,

Ad id formaliter, quia causatiue fortasse erit illi aliquando aliquo modo mala, Ratio autem propositionis est. Quia carere bono sibi non debito non est subiecto dissonum, seu disconueniens positiuè, prout ad malum respectiuum requiritur; quamuis sit non consonum, seu non conueniens negatiue à defectu consonantiæ, seu conuenientiæ boni negati. Quo titulo eiusmodi negationes imperfectiones negatiue subiectorum dicuntur, prout est notatum à nobis supra q. 4. In his etiam conueniunt omnes subiecto,

240 Quod autem nulla negatio mali subiecto, cui conuenit, sit mala, cum potius omnis sit illi bona, ex se, & ex demonstratis q. 7. competum est. Quia semper est unicuique bonum carere, quous sibi malo iuxta ibi dicta proponit. 4. Nec potest idem eidem malum simul, & bonum esse, prout dictum ibidem proponit.

Propositio 3.

241 Negatio entis non existentis ipsi enti secundum suam essentiam præcisam ab existentia consideratum mala non est.

Quia non est ipsi, ut sic indebita, prout opus erat, ut ipsi esset mala iuxta proponit. 5. statutam q. 7. Cum ipsi ut sic non sit debitum contradictorium eius, nempe existentia eiusdem entis; quale contradictorium indebiti necessario esse debet iuxta definitiones statutas q. 5. Enti quippe non existentis secundum suam essentiam præcisè considerato neque existentia est debita, neque aliud quidpiam, prout in eadem q. 5. n. 47. dicebamus.

Propositio 4.

242 Enti existentis prout existentis ipsius destructio, siue desitio, siue negatio pro tempore subsequente quodammodo mala est, quodammodo secus.

Ita compono duas sententias oppositas, alteram affirmantem, & alteram negantem apud Suar. disp. 11. Metaph. sect. 3. n. 9. enti existentis malam esse eiusmodi ipsius destructionem, seu negationem. Etenim, supposito, quod ens hodie existit, perseverantia existentis pro tempore subsequente non solum est ipsi disconueniens, sed etiam indebita: tum hæc negatio tali enti non minus odibilis est, quam illa perseverantia amabilis. Igitur & illa perseverantia bona, & hæc negatio mala tali enti dicenda est. Cum hoc tamen discrimine, quod per illam perseverantiam subiecto, cui est illa bona, non destruitur, sed perficitur, in seque subinde redditur absolute bonum; per illam verò negationem subiectum, cui mala est, non tam vitiat, quam destruitur; sicque nihil restat, quod per illam reddatur in se absolute malum. Vnde illa perseue-

rantia tali subiecto bona est, uti alia bona perfectiua. Cum tamen negatio ista, tali subiecto non sit mala, uti alia mala vitiativa. Est enim dumtaxat mala tali subiecto quatenus titulo destructiue eius indebitè ipsi disconueniens est, & odibilis; quin possit, dum adest, reddere illud malum, & odibile in se absolute ob necessarium ipsius defectum. Alia verò mala vitiativa & sunt disconuenientia titulis alijs, atque adeò mala, odibilia, que suo subiecto, & ipsum, dum adsunt, in se absolute malum, atque odibile reddunt. Ex quibus patet, quæ ratione enti existentis negatio destructiua eius quodammodo mala sit, quodammodo secus, uti propositio nostra fert.

243 Ex qua infero primò, maiorum respectiuorum formalium (nam de merè causatiuis non loquimur) duo generasse. Aliud enim est malum respectiuum non constitutum mali absoluti; eo quod, dum adest, necessario deest subiectum, quod per illud ut sibi respectiue malum erat vitandum, reddendamque malum in se absolute; & talis est comparatiue rei existentis ipsius negatio subsequens. Aliud est malum respectiuum subiectum, cui malum est, vitians, & reddens absolute malum, sicque malum absolutum constituens; & talia sunt comparatiue subiectorum creatorum cetera ipsorum mala respectiua, & formalia, quæ simul cum ipsis existunt. Et de huiusmodi malis tum absolutis, tum respectiuis constitutis absolutorum loquuntur potissimum S. August. & S. Th. in Enchiridio cap. 12. & 13. sæpeque alibi, hic 1. p. q. 48. art. 3. & 4. aliisque in locis; ubi dicunt, mala sine bonis stare non posse; deficienteque omni natura bona, quæ sit subiectum mali, aut malitiæ, omne malum necessario deficere. Quamquam hæc loquutiones, & ad mala respectiua prioris generis suo modo possunt extendi; quatenus neque illa possunt existere, non existentibus in aliquo tempore anteriore subiectis bonis, quibus ea sunt mala; tamen simul cum talibus subiectis nequeant existere in eodem tempore.

244 Vnde secundò sequitur inferendum, negationem entis existentis non esse ipsi malam pro tempore antecedente existentiam eius. Nam, licet tam pro antecedente, quam pro subsequente tempore talis existentis sit exclusiua, attamen pro tempore antecedente non est indebita, prout ad rationem mali requiritur, uti est pro tempore subsequente. Quoniam ante quam ens existat, nihil adest, in quo fundetur aut debitum existentis eius, aut indebitum non existentis. At cum primum factum existens est, continuatio existentis acceptæ debetur ipsi pro tempore subsequente; & consequenter non existentia pro tali tempore indebita iam ipsi, iamque promissa mala est.

245 Tertio ex dictis inferendum, seu potius adnotandum obiter est, præter malum respectiuum non constitutum mali absoluti ob defectum subiecti, esse aliud malum respectiuum non constitutum mali absoluti ob incapacitatem subiecti; nimirum quodlibet, quod malum est respectiuum comparatiue Dei, ut est quæuis iniuria, aut offensa ipsi irrogata à creaturis rationalibus. Deus quippe omnino est incapax, qui vitietur per aliquod sibi accessorium malum, quacunque demum ratione sit illud malum ipsi, & odibile. Vti incapax est, qui perficiatur per aliquod sibi accessorium bonum, quacunque demum ratione sit illud bonum ipsi, & amabile; ut pluribus exponemus infra disp. 16.

Propositio 5.

246 Nulla negatio entis est mala in se absolute aut per essentiam, aut per aliud sibi accessorium.

Per essentiam quidem: tum quia nullum est possibile malum absolutum, & per essentiam iuxta dicta q. 8. tum quia nulla negatio habet essentiam iuxta dicta q. 9. Per aliud autem sibi accessorium; tum quia non habenti essentiam, uti nulla negatio habet, nihil accessorium potest sic esse disconueniens, ut illud vitiet, & reddat absolute malum: tum quia per nihil sibi accessorium potest vitari, & reddi malum, quod per essentiam non est bonum, (qualis nulla negatio est iuxta dicta q. 9.) salis daretur absolutum malum absque omni bono contra dicta ex S. August. & S. Th. proposit. 4. tum denique quia fœditas in qua consistit malitia absoluta iuxta dicta q. 1. sine subiecto positiuo, qualis nulla negatio est, consistere nequit, ut ex se patet. Hæc de negationibus, venio ad chymæras.

Propositio 6.

347 Chymæra illæ, quæ solum per species alienas sunt conceptibiles, nullam malitiam habent in se aut absolutam, aut respectiuam.

Quia nullam veritatem obiectionem habent in se, sine qua nulla malitia vera potest consistere; ut constat ex se, & ex dictis in simili q. 9. proposit. 3.

Propositio 7.

348 Chymæra illæ, quæ etiam per species proprias sunt conceptibiles, quemadmodum bonæ, ita & malæ tum absolute, tum respectiuè possunt esse intra suum statum quiditatum.

Hæc propositio per doctrinam datam in simili quæst. 9. proposit. 4. mutatis mutandis, venit consequenter probanda. Quod, quia facile ab ynoquoque, illa applicata, præstari potest, ego ad reliqua pergo.

349 Hic tractant multi de causis malorum. Quam tractationem, quod multa supponat præcognita de naturâ, & varietate causarum, effectuumque, qui circa mala versari possunt, ego ad opportuniorum locum remittendam decreui. Interim videri inter alios potest Petau. de hoc argumento differens latè, & crudè lib. 6. Thol. dogm. cap. 5. & 6.

DISPUTATIO XVI.

De Bonitate ipsâ, & Perfectione Dei in speciali.

Postquam de Bonitate & Perfectione rerum in vniuersum differimus in præcedente dispu-

tarione, promptum est iam; ut in præsentè de Bonitate, & Perfectione Dei in speciali differamus.

QVAESTIO I.

Veram Deum sit bonus.

Quæquam de bonitate Dei, suppositâ eius existentia, nullum dubium subesse possit. Nam; cum Deo nihil melius excogitari queat, id quo melius nihil est, bonum esse, quis dubitat? ut bene Boet. lib. 3. de Consolat. prof. 10. Ordo tamen doctrinæ postulat, ut illius certitudinem, & euidentiâ in hac q. statuamus.

Propositio 1.

Certum secundum fidem est, Deum esse bonum.

Id enim testantur passim sacræ Scripturæ. Iudith. 13. *Confitemini illi omnes; quoniam bonus.* Psal. 105. 106. 107. & 135. *Confitemini Domino; quoniam bonus.* Et 118: *Bonus es tu, & in bonitate tuâ.* Et 134. *Laudate Dominum, quia bonus Dominus.* Saepèque alias. Ieremix 33. *Quoniam bonus Dominus.* Nahum. 1. *Bonus Dominus.* Matth. 19. *Vnus est bonus Deus.* Marci 10. & Lucæ 18. *Nemo bonus, nisi solus Deus.* Alibi quæssimè. Supponuntque communiter sacræ Ecclesiæ Concilia, quin opus fuerit, articulum hunc expressâ definitione contra aliquem ipsi contradicentem firmare. Nam ut bene Synesius orat. de Regno pag. 9. *Borum Deum utique prædicant omnes vbiuis terrarum populi tam sapientes, quàm imperiti; idque vniuersi mutuo consensu, atque vna voce profiterentur; licet, quod ad alia pertinet, varijs de Deo sententijs discrepent.*

Per loca autem sacræ Scripturæ commemorata, quibus Deus absolute dicitur bonus, bonitas absoluta, quæ Deus in se absolute est bonus, imprimis adstruitur; & consequenter bonitas respectiua, quæ Deus bonus est sibi ipsi. Si quidem duæ illæ cuiusuis entis bonitates, ratione nostrâ dumtaxat distinctæ inter se, omnino inseparabiles sunt iuxta dicta disp. 15. q. 1. n. 11. atque etiam q. 7. proposit. 3. Sunt tamen & alia loca Scripturæ, quibus Deus bonus insuper prædicatur suis creaturis, ut ille Psal. 72. *Quam bonus Israel Deus is, qui recto sunt corde.* Et similia. Quæ verò ratione Deus suis creaturis bonus sit, inferius explicabitur.

Propositio 2.

Euidens secundum rationem naturalem est, Deum esse bonum tum in se absolute, tum sibi ipsi respectiuè.

Id namque est manifestum primò; quia iuxta demonstrationem factam disp. 15. q. 7. proposit. 37. non potest non quodlibet ens per suam essentiam esse bonum in se absolute, atque ad se & sibi respectiuè. Igitur Deus vel titulo entis præcisè non potest non & in se absolute, & sibi respectiuè esse bonus per suam essentiam.

Secundò ex prædicato entis à se, quod Deus